

DECIZIA Nr.177 din 15 decembrie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.213 alin.2 din Codul penal

Publicată în Monitorul Oficial nr.77 din 24.02.1999

Lucian Mihai- președinte
Costică Bulai- judecător
Constantin Doldur- judecător
Gábor Kozsokár- judecător
Ioan Muraru- judecător
Nicolae Popa- judecător
Lucian Stângu- judecător
Romul Petru Vonica- judecător
Ioan Griga- procuror
Florentina Geangu- magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.213 alin.2 din Codul penal, ridicată de S.C. "Comcereal" S.A. din Tulcea în Dosarul nr.13326/1997 al Judecătorei Brăila.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 24 noiembrie 1998, în prezența inculpaților Muscalu Ștefana și Gori Gheorghe și în lipsa autorului excepției, a S.C. "Braigal" S.A. din Brăila și a inculpatului Corâci Constantin, legal citați, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 10 decembrie 1998 și, apoi, pentru 15 decembrie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Judecătoria Brăila, prin Încheierea din 8 iunie 1998, pronunțată în Dosarul nr.13326/1997 privind pe inculpații Corâci Constantin, Muscalu Ștefana și Gori Gheorghe, a dispus sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.213 alin.2 din Codul penal, ridicată de partea responsabilă civilmente S.C. "Comcereal" S.A. din Tulcea.

Prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Tribunalul Brăila inculpații Corâci Constantin și Muscalu Ștefana au fost trimiși în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de abuz de încredere,

prevăzută de art.213 din Codul penal, iar inculpatul Gori Gheorghe pentru complicitate la această infracțiune, reținându-se în sarcina primilor doi inculpați că, în calitate de prepuși ai S.C. "Comcereal" S.A. din Tulcea, la insistențele celui de al treilea, au dispus pe nedrept de cantitatea de 198.000 kg porumb boabe, proprietatea S.C. "Braigal" S.A. din Brăila, deținută în baza unui contract de depozit.

Partea responsabilă civilmente S.C. "Comcereal" S.A. din Tulcea a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.213 alin.2 din Codul penal. În motivarea excepției, se susține că toate faptele calificate ca infracțiune de abuz de încredere trebuie să aibă o reglementare unitară. Discriminarea instituită prin art.213 alin.2 din Codul penal, în sensul că aceste infracțiuni, în cazul în care bunul ce constituie obiectul lor material aparține integral sau în parte proprietății private a statului, se urmăresc din oficiu și nu doar la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, contravine art.41 alin(2) din Constituție.

Judecătoria Brăila, exprimându-și opinia, a considerat că excepția de neconstituționalitate invocată este întemeiată.

Potrivit art.24 alin.(1) din Legea nr.47/1992, s-au solicitat punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și al Guvernului. În punctul său de vedere, Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât diferențierea făcută în alin.2 al art.213 din Codul penal se referă doar la aspecte vizând modalitățile de declanșare a procesului penal și nu are semnificația creării unui regim de ocrotire diferențiat a valorii sociale apărute. Ocrotirea în mod egal a proprietății private, indiferent de titular, se realizează prin dispozițiile art.213 alin.2 din Codul penal, care prevăd aceleași condiții de incriminare și aceleași pedepse indiferent în dauna cui s-a săvârșit infracțiunea.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr.47/1992, reține următoarele:

Potrivit art.144 lit.c) din Constituție și art.23 din Legea nr.47/1992, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția ridicată. fiind legal sesizată.

Critica de neconstituționalitate privește art.213 alin.2 din Codul penal, potrivit căruia: " Dacă bunul este proprietate privată, cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului, acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. Împăcarea părților înlătură răspunderea penală".

Autorul excepției consideră că acest text de lege încalcă prevederile art.41 alin.(2) din Constituție, potrivit cărora "proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular".

Curtea Constituțională reține că această dispoziție constituțională trebuie interpretată în sensul că se referă la ocrotirea în mod egal atât a proprietății aparținând persoanelor fizice ori persoanelor juridice de drept privat, cât și a proprietății private a statului. Rezultă că statul nu

poate beneficia, cât privește bunurile care formează obiectul proprietății private, de o ocrotire juridică diferită de aceea a persoanelor fizice sau a persoanelor juridice de drept privat. Totuși, prin art.213 alin.2 din Codul penal, pentru proprietatea privată s-a prevăzut un regim juridic diferențiat, sub aspectul instituției plângerii prealabile. Astfel, dacă bunul face parte din sfera proprietății private a altor subiecte de drept decât statul, acțiunea penală împotriva celui care, prin abuz de încredere, și-a însușit bunul mobil sau a dispus de acest bun ori a refuzat să-1 restituie poate fi pusă în mișcare numai în baza plângerii prealabile a persoanei vătămate. În schimb, dacă bunul este proprietate privată a statului, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare din oficiu, această măsură nemaifiind condiționată de existența plângerii prealabile a persoanei vătămate.

Punerea în mișcare din oficiu a acțiunii penale, astfel cum prevede, în prezent, art.213 alin.2 din Codul penal, asigură, evident, o mai energică apărare juridică, indiferent de voința persoanei vătămate. Este de ajuns ca organele de urmărire penală să fie sesizate despre săvârșirea faptei sale chiar să se sesizeze din oficiu pentru ca procesul penal să fie pornit. Iar acest proces, astfel declanșat, parcurge și faza urmăririi penale, în cadrul căreia organele de urmărire penală strâng probele necesare soluționării cauzei, urmând ca sesizarea instanței să se facă prin rechizitoriul procurorului. Dimpotrivă, dacă persoana vătămată este o persoană fizică sau juridică de drept privat, ea trebuie, în plus, să se adreseze instanței, cu plângerea sa, în termen de 2 luni (art.284 alin.1 din Codul de procedură penală), în caz contrar răspunderea penală fiind înlăturată (art.131 alin.1 din Codul penal). În sfârșit, tot ea trebuie să producă și să prezinte probele necesare în sprijinul plângerii sale. Din toate acestea rezultă că deosebirea de reglementare este evidentă.

Constituția asigură, prin art.41 alin.(2), o egală ocrotire proprietății private, indiferent dacă aceasta aparține statului sau altei persoane juridice ori fizice și, implicit, interzice ca legea penală să conțină reglementări distincte cu privire la ocrotirea proprietății private. Or, prin art.213 alin.2 din Codul penal, se face o diferențiere neconstituțională între proprietatea privată a statului și proprietatea privată a altor subiecte de drept, atunci când se precizează că, dacă "bunul este proprietate privată, cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului, acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate". De aceea, Curtea Constituțională constată că, în raport cu prevederile art.41 alin.(2) din legea fundamentală, această dispoziție este neconstituțională.

În consecință, punerea în mișcare a acțiunii penale în temeiul art.213 alin.2 din Codul penal se poate face doar la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. nu numai atunci când bunul aparține persoanelor fizice sau persoanelor juridice de drept privat, ci și atunci când bunul este în întregime sau în parte în proprietatea privată a statului.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.144 lit.c) din Constituție, precum și al art.13 alin.(1) lit.A.c), al art.23 și al art.25 din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii
DECIDE:

DECIZIA Nr.177 din 15 decembrie 1998

Scris de Administrator
Vineri, 06 Aprilie 2012 10:24 -

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de S.C. "Comcereal" S.A. din Tulcea în Dosarul nr.13326/1997 al Judecătorei Brăila și constată că dispoziția "cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului" din art.213 alin.2 din Codul penal este neconstituțională.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din 15 decembrie 1998.